

BOV-BLADET

Nr. 58 2024

Blomsterodlingens Vänner i Finland rf

STYRELSEN 2024

EVA-MARIA ANDERZÉN

Ordförande. Trädgårdsintresset vaknade på allvar först i mogen ålder. I dag är det en stor frontmannaträdgård i Sockenbacka som gäller, med gamla perenner och fruktträd och ett växthus för gurkor och tomater.

ANDREA ÅBERG

Viceordförande. Merkonom och trädgårdsmästare. Andrea är en stor pionentusiast med öga för andra vackra trädgårdsväxter och en hejare på tomater. Hon deltar i sammanställningen av BOV-kalendern..

MARINA KORKMAN

Jag är visualist med ett livslångt trädgårdsintresse. Har inte egen trädgård men en balkong fylld med pelargoner. Deltar i sammanställningen av BOV-kalendern. Ny bibliotekarie.

GUNILLA WESTMAN

Sköter sekreteraruppdraget. Odlare av födsel och ohejdad vana. Trädgårdsmästaren som jobbat som jordbrukare hela livet. Lika intresserad av grönsaksodling som rosor och perenner .

MAJ-LEN VUORISTO

Ekonom och Bovarnas kassör. Frivillig parkfadder och skolfarmor. Har en liten blomrabatt på terrassen men får också sköta om hela radhusbolagets gård och växter. Vinterbadare som gillar natur och uteliv.

MARGARETA HÄGG

Bor i Sjundeå sen 25 år tillbaka i ett eget byggt egnahemshus. I trädgården finns det rosor och liljor och andra perenner. Där finns också ett litet växthus. BOV-Bladsredaktör.

CAMILLA RÖNNBLAD

Med ett förflutet inom resebranschen har hon besökt många exotiska trädgårdar. Delar sin tid mellan en höghusgård på Drumsö och en stuga i Kyrkslätt. Har älskat blommor sen liten och tycker att allt som växer är unikt och värdefullt. Chefsvärdinna.

PÄRMBILDEN

Foto Gunilla Ohls

Bilden är tagen utanför Finlandiahuset där staden den här sommaren låtit anlägga helt otroliga blomrabatter!

Gunilla har varit medhjälpare för den här tidningen

Nya medlemmar: Använd blanketten på webbsidan eller kontakta Gunilla Westman via e-post: jeggars@kolumbus.fi eller per tel. 050-5434205

Ordförande Eva-Maria Anderzén kan kontaktas via e-post: anderzen@me.com eller per tel.: 050-5305884

BOV-bladets redaktör kan kontaktas via e-post: margaretahagg17@gmail.com

Bibliotekarier: Viveca Thomé och Marina Korkman

Medlemsavgift år 2025 30 euro.

Föreningens bankkonto: Aktia FI4840551820097214 , använd referensnummer 1009 vid betalning, anteckna medlemsnumret i meddelandefältet

Föreningen har nu ett MobilPay konto, numret är 19357

Betalningsärenden sköter kassören Maj-Len Vuoristo, e-mail majlen.vuoristo@gmail.com

Blomsterodlingensvanner@gmail.com

Ordförandes spalt

Kära BOVar

Nu har vi igen en sommar bakom oss med många soliga dagar och även tidvis riklig nederbörd åtföljd av en ovanligt varm höst som fortsatte långt in i november. Jag drabbades detta år av en enorm äppelskörd och har förstått att jag inte var ensam om den saken. Det är ju roligt med rikliga skördar men allt med måtta gäller nog också här.

I skrivande stund då mörkret fallit över oss är det bäst att ta det som det är för att motarbeta en eventuell depression. Julen är ju en härlig tid om man kan låta bli att stressa och innan vi vet ordet av så börjar dagarna bli längre och en ny odlingssäsong kan inledas. Till min stora häpnad har jag hört att det inte i svenskan existerar en motsvarighet till finskans "kaamosmasennus" Vad är de vi finlandssvenskar drabbas av när det blir mörkt och kallt.

Hösten har trots allt fört med sig en hel del positiva saker för föreningen. Vi har faktiskt fått vårt nya bokskåp som jag skrev om i min föregående spalt och nu har vi våra böcker lätt tillgängliga. På septembermötet firades detta med skumvin och på höstens alla tre möten har vi haft ett riklig deltagande.

På höstmötet i november då höststormen härjade som värst behandlades stadgeenliga ärenden som val av ordförande för nästa år och val av styrelsemedlem i tur att avgå. För min del tackar jag för fortsatt förtroende. Marina Korkman var i tur att avgå men hade anmält sitt intresse att fortsätta. Hon blev enhälligt vald att fortsätta för tre år framåt vilket gläder mig mycket. Mötesdeltagarna ansåg också enhälligt att vår medlemsavgift på grund av stigande priser skulle höjas till 30 euro. Styrelsen har inte heller varit överksam och vi har hållit tre möten under hösten för att bland annat förbereda den kommande resan som vi denna gång gör på våren istället för sommaren. Om resan kan du läsa längre fram i detta blad.

Fastän vi inte i år har firat ett jubileumsår så kan man nog konstatera att vi även detta år har fått njuta av trevlig samvaro och roliga evenemang. Vårutfärden, Överby trädgårdsdagar, sommarresan och vår höstutfärd intresserade många av våra medlemmar.

Till min glädje kan jag konstatera att vi också fått nya medlemmar i jämn takt.

Våra utmärkta bibliotekarier Marita Rosengren och Viveca Thome har knogat på i flera år och båda hade på hösten uttryckt en önskan att få sluta så nu gällde det för styrelsen att hitta nya bibliotekarier. Det är ju aldrig lätt att hitta efterträdare men efter en del diskussioner kom vi fram till en lösning där Viveca kunde tänka sig att fortsätta ännu ett tag och Marina Korkman samtyckte till att åta sig Maritas uppgifter. Jag tackar er båda varmt för att ni ställer upp. Ett stort tack även till Marita, som gjort så mycket för vårt bibliotek.

Du kanske kommer ihåg bilden av hattifnattarna i föregående numret av BOV-bladet. Här nedan får du se hur det gick sen. Nog är det ju fantastiskt att få uppleva en sådan växtkraft och det är nästan så man tror sig ha gröna fingra

Önskar er alla en Fridfull Jul och ett Gott Nytt År

Eva-Maria Anderzén
Ordförande

BOVarnas vårutfärd till Degerö gård

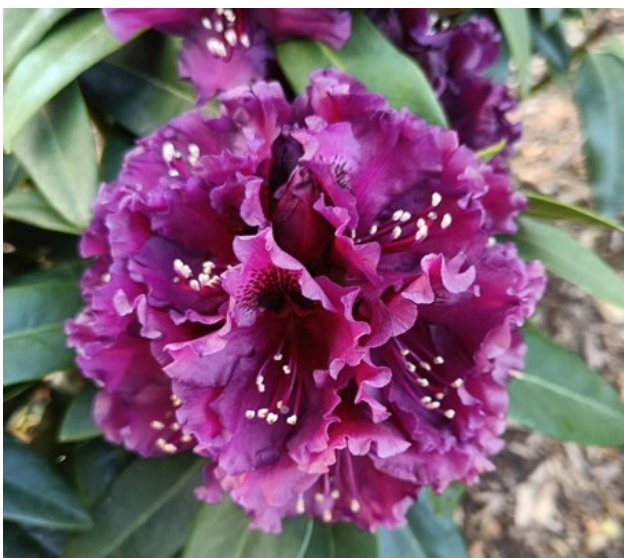
Text och bilder Gunilla Westman

Den 22 maj hade BOVarna den stora glädjen att få besöka Henrika Arles och Andrea Standertskjölds fantastiska trädgård vid Degerö gård.

På ett månadsmöte året innan, liksom vid flera andra tillfällen under tidigare år har Henrika presenterat trädgården, och många medlemmar har uttryckt önskan om att få se den i verkligheten. Nu fick vi möjlighet att göra vårutfärden hit, och riktigt många medlemmar, drygt 60 personer deltog.

Kvällen var så vacker som bara en majkväll kan vara, då Henrika, hennes föräldrar Andrea och Henrik samt morbror Mathias Standertskjöld-Nordenstam med fru Catharina tog emot oss i trädgården. Vi bjöds på kaffe och vår chefsvärdinna Camilla hade fixat väldigt goda croissanter till oss. Vi fick först höra om släkten Castrén och Standertskjöld-Nordenstam och deras Degerö gårds historia och sedan berättade Henrika om trädgården, hur den kommit till och utvecklats. Stora rabatter med rariteter bredde ut sig runt och mellan de många bostadshusen. Parken runt det gamla karaktärshuset bestod av enorma gamla lövträd som gav platsen en helt speciell atmosfär. "Magisk" var känslan som många uttryckte under vår promenad i parken.

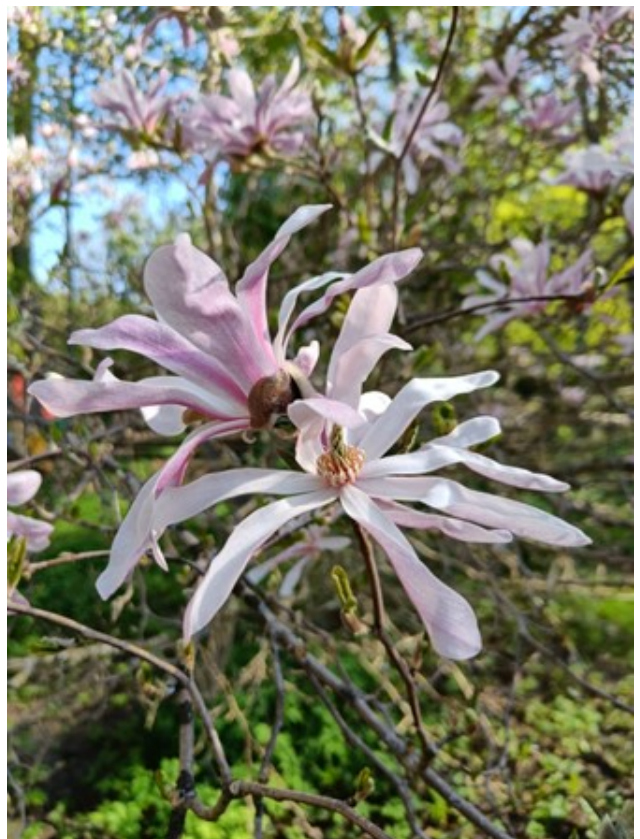
Magnolior och Trillium, Rhododendron och Azaleor var kanske de växter som väckte mest förtjusning bland BOVarna under vår rundtur, men i denna trädgård fanns också så otroligt mycket annat vackert att beundra. Dessutom var våra ciceroner sällsynt välförberedda och kunniga. Stort tack för en mycket lyckad kväll!

Rhododendron "Polarnacht".

Trillium albidum.

Magnolia "Leonard Messel."

BOVarna på Överby trädgårdsmarknad 25 maj 2024

Text och bild Gunilla Westman

Lördagen 25 maj deltog vår förening igen i den traditionella trädgårdsdagen i Överby. Som vanligt hade ett tält hyrts för att medlemmarna skulle få plats att sälja sina egenhändigt uppdrivna plantor. Tältet räckte dock in till, utan extra bord behövdes för att få plats för allt! Tält är nog viktigt att ha konstaterade vi i år – vädret var ju verkligen vackert hela dagen, ända tills en timme innan stängning, då åskan mullrade in och ett störtregn jagade hem besökarna. Tur i oturen att detta skedde först i slutet av dagen.

Roligt att det finns så många entusiastiska och intresserade försäljare i föreningen – köparna består ju av både föreningens egna medlemmar och många andra. Flera besökare sade att de alltid först kommer till BOVarna för att kolla utbudet – sedan kan övriga försäljare besökas...

Årets BOVar 2024

Då årets BOV skulle utses 2024 var valet helt självklart – det måste bli två BOVar, nämligen föreningens bibliotekari Marita Rosengren och Viveca Thomé.

Marita har varit medlem i föreningen sedan 1981 och bibliotekarie sedan 2016, medan Viveca har varit medlem sedan 1994 och bibliotekarie sedan 2019.

Dessa två trojänare har ordnat och katalogiserat föreningens bibliotek och gjort lista över alla böcker. På hemsidan finns en lista där man kan kolla utbudet.

Marita och Viveca har länge kämpat för att få ett nytt bokskåp på ett nytt ställe på Brage, och 2024 kunde denna dröm äntligen förverkligas. Ett nytt fint bokskåp inhandlades och placerades i det s.k Heikelrummet på Brage - lättillgängligt och överskådligt för alla medlemmar som kommer till månadsmötena.

Bibliotekariernas lycka över detta var påtaglig, de har verkligen tagit sin uppgift på allvar.

Ett stort tack och grattis till Marita och Viveca,
Årets BOVar 2024 !

Marita Rosengren och Viveca Thomé.

Trädgårdar på Åland 12 - 15 juni

Text Marina Korkman, bilder Andrea Åberg

Onsdagen den 12.6.

Vi inleder vår Ålandsresa med ett besök på Kallas SkärGård, som är en restaurang och ett café på Sandö, Vårdö, som drivs av Hanna och Timo Veteriö. Kallas trädgård är rofylld med lusthus, orangeri, näckrosdamm och ileshöns. I orang-eriet, som inte värms på vintern, växer bl.a. vindruvor och persika som ger riklig skörd.

Torsdagen den 13.6.

Vi börjar med att gästa Sara Tobiasson på Nilsasgård i Norrby, Lemland. Saras trädgård är endast 7 år gammal, men ser ut att ha funnits här mycket längre. Trädgården är uppbyggd med flera olika rum runt en rosa kaptensvilla. I växthuset där också fåren bor på vintern trivs citroner, vindruvor och tomater. Här testas växter som är på gränsen till sin hårdighet i det åländska klimatet såsom persika, olivträd och fikon. Nyttoträdgården har en explosiv växtkraft. Sara har specialiserat sig på att odla i hugelbäddar, en metod som går ut på att bygga upp en bädd med grenar, kvistar och papp eller tidningspapper i botten. Detta minskar behovet av bevattning. Hela trädgården gör ett imponerande och naturligt, men välplanerat intryck. Det går inte att ta miste på Saras sinne för det vackra och njutbara med trädgård.

Härefter besöker vi Senses i Lemland där Marcus Sandberg tillsammans med Birgitta Karlsson har byggt upp sin 7000 m2 stora trädgård sedan 2004. Som odlingsunderlag används grus och de större gångarna är stenlagda eller gjutna. Trädgården som sluttar ner mot en havsvik består av olika rum. Nere vid stranden finns ett café. De olika områdena delas in med röd berberis och ligusterhäckar. Innanför häckarna växer stora ytor med perenner och man strävar efter att hela säsongen ha något som blommar och doftar. Pelargångar och pergolor förstärker intrycket av olika rum. Rosor och pioner som det finns mycket av har inte ännu kommit i full blom, men irisarna är ståtliga. Bevattning görs sparsamt och enligt filosofin att man vattnar vid regn då det är naturligare för växterna att tillgodose sig vattnet.

Dagens tredje trädgård är Elisabeth Sandviks lummiga oas Gläntan. Trädgården är en väletablerad villaträdgård inramad av fullvuxna stora tallar och hasselbuskar som ger skugga. Villan ligger inbäddad i grönska med klängväxter som delvis täcker huset. Här som hos många andra är nyttoträdgården ordentligt inhägnad för att man själv får njuta av grödorna. Dammen har tyvärr haft ovälkommet besök av hjortdjur så den är torrlagd.

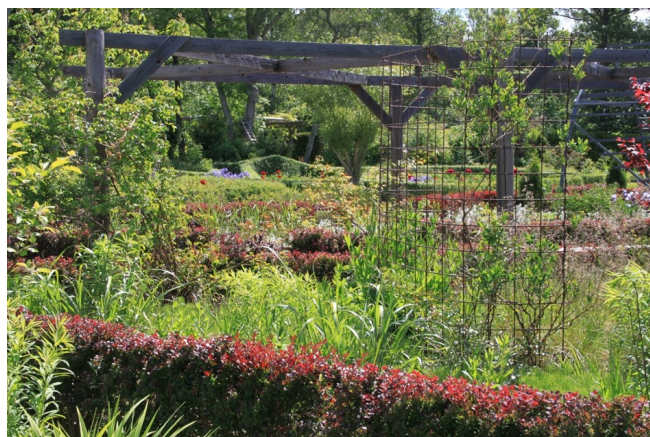
Som avslutning besökte vi Rosenblads välförsedda trädgårdsbutik där vi kunde inhandla växter.

Trädgården vid Kallas SkärGård.

Sara Tobiassons trädgård.

Senses.

Gläntan.

Fredagen den 14.6.

Första anhalten blir Sylvia Takkunens välplanerade villaträdgård i Jomala. Trädgården, som man började anlägga för snart 50 år sedan, då med gräsmatta som centralt element, är asiatiskt inspirerad tack vare värdparets fleråriga vistelse i Singapore. Genast vid infarten finns en uteplats med en japansk torii. Mellan huset och ingången till trädgården finns en jättestor hängrönn som bildar en grotta med knotiga grenar. Trädgården är omgärdad av välväxta träd och buskar med perennplanteringar innanför och gräsmattan får fortsatt ge vika för fler rabatter. I dammen simmar karpar. Till köksträdgården och växthuset som ligger utanför själva trädgården går man genom en port i häcken.

Sedan blir det besök på Snäckö Frukt's äppelodling i Geta, äppelriket på norra Åland. Där blir vi glatt mottagna av Grace och Conny Shalin. Grace berättar inspirerande om åländsk äppelodling och deras egen odling, som de utvidgat sakta men säkert sedan 2017. De satsar på sortren äppelmust av ca 10 olika sorter enligt hur de mognar längs säsongen. I restaurangen där vi åt lunch kunde vi provsmaka några av mustsorterna. Vi bekantar oss också med gårdens ankor och kaniner och Graces egen lilla trädgård.

Dagens plantshopping blir hos Dace Putnina på Kvarnsvedjas Gård i Tjudö, Finström. Här kan man hitta rariteter av såväl nytto- som prydnadsträd, buskar och perenner. Dace har också en imponerande pionodling.

Dagens höjdpunkt kanske ändå är Louise Karlssons vackra hemtrevliga trädgård i Ytterby, Jomala som målmedvetet har byggts upp under 20 år. Ett verkligt trädgårdsparadis med fruktträd, buskar och härliga rabatter och en lysande grön perfekt klippt gräsmatta. Persikoträdet i husets skyddade knut brukar ge massor av frukter. De stora träden ger skugga och de gamla knotiga lutande äppelträden ger fin inramning till buskar och perenner. Växthuset är överfullt av blommande pelargoner. Några BOVar passar på att köpa pelargoner och många fler kör till den plötsliga försäljningen av irisar som blivit uppgrävda och var hemlösa.

En del BOVar passar på att besöka Mariero, en liten stadsträdgård som ligger intill vårt hotell. Mariero är en ekologisk visningsträdgård som har som mål att visa biologisk mångfald. Trädgården ägs av Mariehamns stad och drivs av Ålands Natur och Miljö och frivilliga. Trädgården består av olika rum och visar hur en villaträdgård kan fungera hållbart. Här är rofyllt och skönt.

Sylvia Takkunens villaträdgård.

Snäckö frukt.

Plantshopping på Kvarnsvedja gård.

Louise Karlssons pelargoner.

Lördagen den 15.6.

Dagen startar med ett besök hos Les och Angelica Husell och deras magiska stadsträdgård i Mariehamn, som är fylld med överraskande och roliga detaljer. 70-tals huset är en fasad som gömmer en hemlighet bakom sig och där Lee fått utlopp för sin kreativitet.

Inne i trädgården möts man av ståtliga körsbärsträd och ett växthus byggt av gamla fönster där vinrankan sprudlar av växtkraft. Baksidan av huset domineras av en stor karpdamm som lockar till sig insekter och fåglar. Runt och i dammen växer olika vattenälskande växter såsom strandiris, ormbunkar, vattenklöver och näckrosor. Terrassen bredvid dammen är som en brygga och elementen runt omkring bidrar till en exotisk skärgårdskänsla. Återanvändning av byggmaterial är centralt och ger ett rustikt intryck.

Dagens följande anhalt är Lotta Gustafssons trädgård Änglamark på Järsö. Lotta har många järn i elden, förutom trädgården gör hon keramik, stickar till försäljning och driver caféet Stickstugan. Återvinning av bruksföremål, prydnader och byggmaterial utgör stommen i Lottas trädgård, som ligger i en liten skyddad dal mellan boningshuset och caféet. Mitt i dalen finns ett naturligt dike som delar trädgården i två delar med olika rum. Två växthus byggda av återanvänt material, en pergola med långbord, lummigheten under en jättestor klibbal, olika blickfång i ändan av gångarna och ett uppfinningsrikt hyllsystem för jordgubbsodling gör att man vill utforska trädgården vidare. Sen är det alla små detaljer som rostiga gräsklippare, röda och rödgula emaljkarl grupperade till vackra stilleben tillsammans med perenner samt rostiga stålkonstruktioner både som klätterstöd och rabattkanter. Klematisen utanför växthuset som är översållad av jättelika rosa blommor väcker stor uppmärksamhet.

Dagens och resans sista trädgårdsbesök går till landskapsarkitekt Tiina Holmbergs lilla havsinspirerade stadsträdgård inne i Mariehamn. Tinas trädgård har vuxit fram steg för steg under ca 20 år, utan större enhetlig planering. Trädgården inramas av byggnader, fullvuxna träd och buskar som ger en ombonad känsla. Lekstugan påminner om Mumindalens badhus med brygga och räddningsring. Här samsas allt, perenner, rosor, studs matta och några prydnadshjortar i större storlek som väntar på att flytta till nya hem. Uteköket med matbord är inrett i havsstil med många strandfynd.

Mariero.

Les och Angelica Husells villaträdgård.

Lotta Gustavssons Änglamark.

Tiina Holmbergs
villaträdgård.

Ett par bilder över blom-
sterprakten vi såg.

Några BOVar i Louise Karlssons trädgård.

BOVarnas höstutfärd till Raseborg lördagen den 3.8.

Text och bilder Margareta Hägg, Gunilla Ohls och Gunilla Westman

BOVar beundrar blomsterprakten trots regnet

BOVarna välkomnas av Veronica Söderlund

En mulen och regnig lördag i augusti åkte en busslast entusiastiska BOVar på utfärd till Raseborg. Målet var att besöka tre BOV-medlemmars trädgårdar och att tillbringa en dag tillsammans. Trots det lite trista vädret var humöret på topp, och vi fick se tre fina och till karaktären olika trädgårdar.

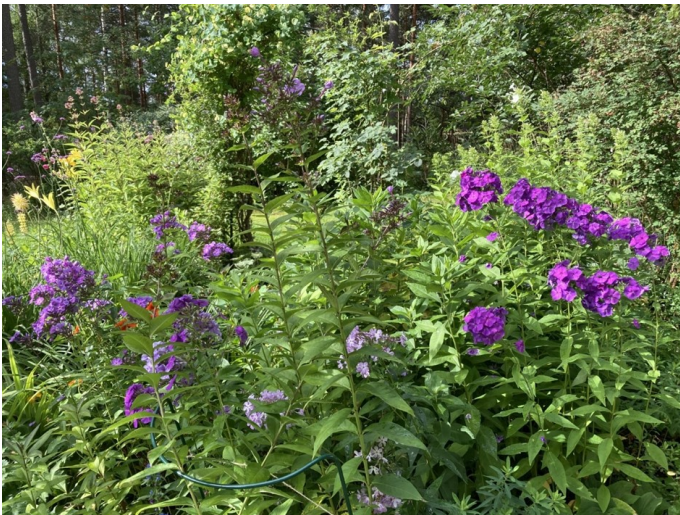
Vårt första besöksmål var Veronica Söderlunds trädgård i närheten av Brödtorp i Pojo. Familjen Söderlunds fritidsbostad sedan decennier ligger vackert på en kulle, med skog omkring. Trädgården, med massvis av olika rabatter och planteringar och med flera äppelträd och buskar gav huset en fin inramning. Trädgården har vuxit fram under alla de år familjen Söderlund bott på tomten och målet är att det alltid ska finnas något som blommar från tidig vår till långt in på hösten.

Doftlilja "*Gladiolus murielae*"

Ivriga BOVar i Veronica Söderlunds

Höstflox blommar i rabatten

Från Pojo åkte gruppen till Ekenäs för lunch på restaurang Fyren för att sedan fortsätta färden ut mot Inge-May Jousmaas trädgård en bit söder om Ekenäs. Inge-May, som också är ordförande för Ekenäs trädgårdsförening, berättade att trädgården började anläggas för ca 35 år sedan och att det fortfarande varje år dyker upp något nytt projekt.

I trädgården finns många ovanliga träd och buskar, mängder av perenner och en nyttoträdgård. Det gula huset är byggt på en brant sluttning ned mot vattnet, men tack vare mannens stora maskiner och jättelika stenar var det möjligt att terrassera sluttningen och börja plantera både träd och blommor där. En fantastisk oas. Gårdsplanen pryds också av ett lusthus och ett växthus, med både blommor och mängder av tomater.

Ingången till växthuset
Inge-May Jousmaa avtackas av ordföranden

Även entrén till det stora gula huset är övertäckt av buskar och perenner. Här samsas hortensia, rhododendron med dagliljor i förgrunden

Mörka moln hopar sig över vattnet som glimtar i bakgrunden

Det sista besöket gick till Lisen Granbergs gård Fiskartorpet i Horsbäck, en bit utanför Ekenäs. Paret Granberg köpte den stora tomten för ca 20 år sedan, och har sedan dess byggt ett par boningshus, förråd, anlagt en inhägnad köksträdgård och skapat stora sammanhängande rabatter kring huvudhuset. Fiskartorpet är inte familjen Granbergs permanenta hem, men paret tillbringar mycket tid här, vilket man väl kan förstå

Den rejält inhägnade köksträdgården håller hjortana

I köksträdgården växer ett gigantiskt päronträd, Pepi

Prickfloxa blommar överdådigt i en av de stora rabatterna vid huset

Hos Lisen blev vi också bjudna på eftermiddagskaffe innan det var dags att återvända till Helsingfors.

Det var tre helt olika trädgårdar som vi besökte under dagen. Varje trädgård var vacker på sitt vis, vilket bilderna från trädgårdarna vittnar om. Vi tackar alla tre för att de öppnade sina trädgårdar för oss.

Det var en mycket givande dag, och BOVarna tackar arrangörerna för en mycket lyckad utflykt.

Välkomna till Bolax en ö i Hitis skärgård

Text och bilder Rose-Marie Ölander

Bolax är en relativt liten ö på ca 6 ha som ligger nordväst om Hangö. I tiderna hörde ön till Hitisarkipelagen och hade en fast befolkning på fler 100 personer som sysslade med bl.a. skeppsbygge och fiske. Numera hör Bolax till Kimitoöns kommun och de flesta som bor på ön är sommargäster. Ön utgjorde en viktig del av försvaret under krigsåren 1940 och 1941 då Hangö ockuperades av Sovjetunionen. Alla innevånare och husdjur evakuerades så länge kriget pågick.

Ön med närliggande öar och fiskevatten är sedan 1800-talet delat mellan fyra gårdar och i en av dem, Vesterstu, har jag haft mitt sommarparadis sedan barn. När jag blev pensionär byggde jag upp en liten trädgård. Jorden på ön är mager och karg. All odlingsjord måste släpas till ön med bil, båt och skottkärra så det har lyckligtvis hållit storleken på trädgården inom rimliga proportioner. Regnet, några gamla brunnar och allt uppsamlat regnvatten måste räcka. Ön har under de senaste åren lidit stor brist på vatten. Jag har därför slutat med grönsaksodlingen (förutom frilandsgurka och vitlök) och understöder i stället närodlarna i Dalsbruk på fastlandet. Nu satsar jag framför allt på perennerna. Efter varje BOVresa kommer jag bärande på nya plantor, trots att jag lovat mig själv att låta bli. Mina tre rabatter är byggda av stenar och gamla stockar från bryggan. Dessutom finns det träd, buskar och krukor lite här och där, samt fyra odlingslådor.

R. Kipling lär ha sagt "Man skapar inte en trädgård genom att sitta i skuggan"

På våren sprider scilla, styvmorsviol, nunneört och svalört ut sig i tur och ordning över ängar och rabatter, utan att jag behöver röra ett finger. Bergenian blommar också tidigt på våren och sprider sig lätt med rotskott om jag inte håller efter den.

Vesterstu, Bolax.

Scillor 1 maj.

Rhododendron i full blom i början av juni.

När jag började bygga upp min trädgård lovade jag mig själv att den skall vara så naturlig som möjligt och en stressfri zon - ett ställe där jag njuter utan att bry mig allt för mycket om ogräset och växter som kommer och försvinner. För att inte verka helt ansvarslös skriver jag ner namnen på alla växter jag planterat i trädgårdalmanackan, som sen försvinner ner i en låda.

Det är bara vattenbristen som oftast oroar både växterna och mig.

Försommaren är underbar. I slutet av maj exploderar naturen och det dyker upp gamla bekanta överallt; kaprifol, syren, rhododendron och mycket mera. Ingen-ting går upp mot försommarens blomsterprakt i skärgården med blått hav och olika nyanser av grönt i träden, på ängarna och i rabatterna.

Det finns ännu mycket som blommar på senhösten, men dagarna blir kortare och alla pelargoner, dahliorna, fuchsior, jätteverbena och mycket annat flyttas in i källaren i oktober. Därefter lämnar jag ön för att återkomma först vid påsktiden följande år, om isarna gått.

En av de många syrenerna som finns på tomten blommar i slutet av maj.

Isrisen, som tacksamt sprider sig, blommar så vackert på försommaren.

Två olika kaprifoler blommar från juni långt in i juli.

Men redan i januari kan man börja drömma om trädgården igen, och innan man vet ordet av är man där på nytt: ``*händerna i jorden, huvudet i solen, hjärtat med naturen. Att vårda en trädgård är att ge näring inte bara åt kroppen utan också åt själen*`` (Källa: The Garden that I Love (1894) Alfred Austin, engelsk poet).

På Bolax får man njuta av dahliorna långt in i oktober.

I augusti blommor solrosorna i en gammal träbåt.

På Bolax bedriver jag även småskalig hotellverksamhet för insekter.

Den gamla eken får representera alla de träd som finns på ön och som hälsar oss välkomna varje vår.

Idéer för en lättskött och blomstrande trädgård

Text och bilder Monica Äijälä

Monica Äijälä är hortonom och landskapsplanerare. Monica var med i BOVs styrelse under åren 1993–2004, och var bl.a. med om att ge ut boken "Från Blomstergården VIII" år 1995 samt särtrycket "Hälsning från Blomstergården", som med anledning av Gröna Året 2000 publicerades i Trädgårdsnytt det året. Monica var den som tillsammans med Brita Svartström började med BOV-bladet.

År 1998 anlades en perennrabatt vid barnkliniken på initiativ av Monica. Det här gjordes i samband med ett större projekt och i samarbete med Grönmiljöförbundet r.f. och Mercuri International Oy. Rabatten sköttes sedan i många år av BOVar. Det var en trevlig vårlig sammankomst för en bra sak.

Förutom att Monica jobbar med landskapsplanering är hon väldigt växtintresserad och har ca. 400 olika sorters växter i sin trädgård. Övriga hobbyer är hundsport och segling.

Vad innebär ordet lättskött?

Ordet lättskött har olika innebörd för olika personer beroende på intresse, kunskap och hurdan trädgård man vill ha. Grunden till en lättskött trädgård är oberoende av det att den planeras och anläggs väl och att skötseln görs vid rätt tid speciellt då planteringarna är nyanlagda.

Med hjälp av starka kantväxter minskar skötselarbetet. Ett bra exempel är liten flocknäva (*Geranium x canthabrigiense*) som är fin året runt.

Råd för en lättskött trädgård

- Anlägg stora helheter och planteringsytor i stället för små planteringar här och där
- Satsa på starka kantväxter som håller gräsmattan borta från planteringsytan
- Gör tydliga avgränsningar
- Använd marktäckare
- Var noga med att planteringsytan och jorden är ogräsfria då rabatten anläggs
- Rensa i tid och låt inte ogräsen sprida sig med frön eller rötter
- Se upp för perenner som sprider sig för mycket

Liten flocknäva (*Geranium x canthabrigiense*).

Profetblomma (*Arnebia Pulchra*) är en lite ovanligare men lättskött perenn.

Blomstrande trädgård

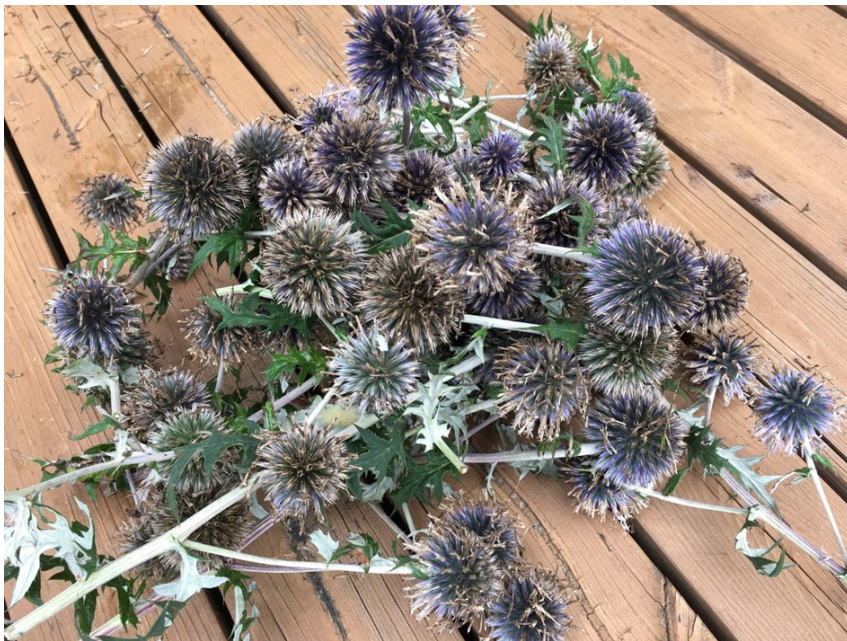
- Ha alltid något som blommar från vår till höst = april-november
- Jobba med kontraster i färg, form och höjder
- Tänk på mångfald och årstidsväxlingarna
- Satsa på större mängder av marktäckande perenner och även marktäckande buskar och sedan speciella solitärväxter 1, eller 5 plantor

Marken kan även täckas med grus eller bark. Under gruset lönar det sig att använda marktäckningstyg. Om man använder bark som marktäckningsmaterial bör man istället använda något material som förmultnar mellan jorden oövvvvvch barken eftersom barken också förmultnar. Dagstidningar fungerar bra för ändamålet

3

Waldsteinia (*Waldsterinia ternata*) är en bra marktäckare. Här i fin kontrast med blå bollgran.

Klipp av fröställningar på perenner som sprider sig för mycket med frö innan fröna är mogna. tex blå bolltistel (*Echinops bannaticus*).

Dvärgnäva (*Geranium dalmaticum*) är en fin och lättskött perenn.

Våren börjar med vintergäck i mars/april. De senaste astrarna blommar ännu i november. Den blommande tiden på året är lång.

Trädgården med biögon

Text och bilder Tanja Oreto

Mitt i novemberrusket känns sommaren fjärran, men å andra sidan är det just nu särskilt skönt att kliva upp i soffan under en varm filt med en kopp och fundera på trädgårdsplaner inför nästa säsong. En vinkel som till min glädje intresserar allt flera är hur man beaktar pollinerarnas behov.

Varje trädgårdsmänniska är säkert medveten om binas betydelse, och de flesta känner till och skiljer åt de huvudsakliga pollinerargrupperna (bin, humlor, getingar, blomflugor osv.), men alla vet kanske inte att förutom honungsbina (alltså de domesticerade tambina), har vi i Finland närmare 40 arter humlor och över 200 arter av vildbin. Till skillnad från de samhällsbildande honungsbina är de alla solitärbin.

Solitärbina lever alltså ensamma, parar sig, bygger bo, lägger ägg och dör bort i sinom tid, och en ny generation fortsätter kedjan. De har alltså en ettårig livscykel så som humlorna, där endast drottningen övervintrar och bildar ett nytt samhälle på våren. Humlorna är dock inte solitära utan lever i små samhällen på upp till några hundra individer. Både honungsbina, humlor och solitärbin är som känt ypperliga pollinerare, så det lönar sig att främja också deras levnadsvillkor i sin trädgård.

Honungsbina lever i samhällen med vanligen en drottning, en stor mängd arbetarbin som är alla flickor, och sommartid några hundra hanbin, alltså drönare. Samhällena är som störst mitt på sommaren med upp till 80 000 bin, och som minst på vårkanten då invånarantalet kan vara runt 5 000.

Hemligheten med humlornas och binas ypperliga pollineringsförmåga ligger i deras lurvighet. När de flyger från blomma till blomma fastnar pollenet på deras päls och transporteras då till andra blommor, och om blomman är av samma art, blir den pollinerad. Bina gör det dock inte medvetet för att pollinera, utan för att samla in nektar och pollen för sitt eget eller samhällets behov.

Den kolhydrathaltiga nektarn är den huvudsakliga födan för vuxna bin, och det proteinhaltiga pollenet är främst yngelmat för larver. Så som hos människobarn är det viktigt att bibarnen får mångsidig föda för att hållas friska och växa bra, i binas fall är det pollen från växter som innehåller olika aminosyror. Därför är det viktigt att erbjuda bin ett mångsidigt urval av blommande födoväxter från tidig vår till sen höst.

Bina samlar dock inte bara nektar och pollen utan också bland annat vatten, så om det blir långvarig torka, är det bra att lägga fram ett vattenkärl med något för dem att landa på, antingen stenar eller något flytande. Vi själva brukar lägga stenar på botten och mossan ovanpå, så att de kan suga åt sig vattnet från mossan.

Pollenkaka

Pollensäck

En sak som färre känner till är att honungsbina också samlar hartsartade ämnen från bladknoppar, kåda från barrträd och andra substanser bl.a. från tickor och andra svampar. Av kådan och de hartsartade ämnena tillverkar honungsbina ett ämne som kallas propolis (grekiskans pro betyder för och polis staden) som kunde kallas deras universalmedicin. Det är antibakteriellt, antiviralt och svampdödande och används för att hålla sjukdomsalstrare i schack i kupan. Kupans varma och fuktiga förhållanden skulle annars erbjuda dem synnerligen gynnsamma förhållanden. Även substanser som bin samlar från tickor och svampar främjar enligt studier deras hälsa. Av svamparna kan nämnas bland annat spräng- och lacktickan, så även murkna träd är värdefulla för bina.

Bi täckt av pollen i en malva.

Våra träd och buskar är annars också kanske lite undervärderade i våra trädgårdar, alla inser inte deras värde för pollinerarna. När människor frågar vad de kunde plantera i sina trädgårdar för att hjälpa pollinerare, blir de ofta överraskade när jag säger att det första jag rekommenderar är att fundera på vad man inte ska ta bort av t.ex. träd och buskar, för många av dem är både viktiga pollenkällor på våren när bina skall komma i gång med ynglandet, och därtill är de med sin kopiösa blommängd generösa nektarkällor. Tänk bara hur många blommor det finns i en storvuxen lönn eller lind!

Honungsbina övervintrar som samhällen i sina kupor med biodlarens hjälp, emedan de vilda bina övervintrar som larver eller vuxna individer i marken, springor, hål i träd, ihåliga stjälkar eller bråte. Så om man vill erbjuda dem bo- och övervintringsställen, är det bra att ta en lite mer bohemisk syn på trädgårdsskötseln och eventuellt lämna något hörn okrattat och ostädad och klippa ned blomskaft först när våren kommit i gång.

En lite vildare växthörna i trädgården främjar också de vilda bina, som allt som oftast föredrar vilda växters blommor, det som vi ofta kallar för ogräs. Många av dem är ypperliga födoväxter för bina, och därför får t.ex. maskrosorna blomma i vår gräsmatta innan de klipps ner. En fin kortklippt gräsmatta är nämligen en födofattig öken för bina. Ifall man inte vill ha maskrosor, kan man göra sin gräsmatta vänligare för pollinerar genom att blanda i t.ex. vitklöver, bellis, jordreva och vårlökväxter och låta dem blomma innan man klipper gräsmattan. Vi brukar alternera så att vi klipper halva mattan och låter den andra halvan blomma turvis. Och om man vill vara säker på en effektiv pollinering av sina fruktträd kan man göra som min farfar, som i sin äppelträdgård lät maskrosorna blomma för fullt tills äppelträden gick i blom. Då klipptes maskrosorna ner, och honungsbina, som redan med sin dans hade berättat åt alla i kupan om den ypperliga maskrosserveringen i farfars trädgård, flyttade alla över till äppelblomstren och säkrade därmed en god skörd.

Pärllilja.

I trädgårdsgrupper ser man ibland hur människor lägger ut matautomater för pollinerare. Avsikten är god, men lägg helst inte ut honung för bin, eftersom honungen kan innehålla sporer av en allvarlig bisjukdom, yngelröta. Sporena är helt ofarliga för människan och påverkar inte honungens kvalitet, men för bina kan den vara skadlig.

Också sockervatten kan vara till skada, för om honungsbina för det till sin kupa, korrumpas honungen. Så hellre rent vatten, ett brett urval födoväxter som blommar från tidig vår till sen höst och som erbjuder både pollen och nektar, och övervintringsställen, om man vill hjälpa bin.

Här listor på växter som är värdefulla för bin:

Tidiga födoväxter i naturen: al, vide, sälg, tussilago, hassel

Försommarföda: maskros, blåbär, lingon, lönn, rönn, nävor, brakved, olvon

Högsommarföda: lind, rallarros, hallon, tistel, klint, vitklöver, älggräs

Sensommarföda: kadborre, ljung, rödklöver, fibblor

Sidenbi "*Colletes*".

Födoväxter i trädgårdar

Örter:

Mynta, Timjan, Backtimjan, Oregano, Salvia, Isop, Anis, Gräslök, Lavendel, Rosmarin, Anisisop, Gurkör, Koriander

Fruktträd:

Äpple, Päron, Plommon, Körsbär

Bär:

Hallon, Jordgubbe, Vinbär, Krusbär, Buskblåbär, Aronia, Björnbär

Grönsaker:

Sparris, Pumpor, Frilandsgurka, Bondböna, Senap

Blommor, enkla sorter bäst!

Vår:

- Krokus
- Pärlilja
- Scilla
- Vårstjärna
- Vintergäck
- Narcisser (enkla)
- Travsorтер
- Blåkudde/Snokört
- Skråpsläktet
- Rosenkvitten
- Silverpil

Sommar:

- Allium
- Geum
- Nävor
- Rosenhallon
- Klintsläktet
- Facelia
- Färgmyntor
- Malva
- Veronicasläktet
- Campanula
- Reseda
- Sedum
- Blågull
- Bolltistel
- Kokardblomster
- Rosor (endast pollen)
- Vallmo (endast pollen)

Höst

- Gullris
- Rudbeckia
- Solros
- Solbrudar
- Binkasläktet
- Astrar
- Bolltistlar
- Floka
- Klippstånd
- Kungsljus
- Fackelblomster
- Rosenstav
- Höstflox
- Stockros
- Sedum

Sobersandbi "*Andrena cineraria*".

Äntligen nytt bibliotek

Text Marita Rosengren, bilder Gunilla Westman

Nu är det nya biblioteksutrymmet invigt. Vi bibliotekarier, och kanske också ni bokälskande bovar, är tacksamma, lyckliga och lättade över att vi har fått nya faciliteter. Vi har önskat oss och jobbat för ett trivsamt och fungerande självbetjäningsbibliotek, och nu kommer allt som sker kring våra böcker att bli mycket lättare och roligare.

Trots att vi tidigare hade fått alla böcker registrerade, klassificerade och försedda med nummer och signum i förteckningen på hemsidan för att underlätta utlåningen, så ville det inte fungera.

Väldigt få, förutom bibliotekarierna, vågade sig helt enkelt fram till den gamla hyllan för att leta bland böckerna. I början när det ännu fanns bara 20 eller upp till 50 böcker kunde de vid varje möte läggas ut till beskådande, först på ett bord och sedan på scengolvet. Men när antalet började överstiga 100 så gick det inte mera. Då utrymmet på de gamla hyllorna var begränsat blev det långsamt och besvärligt att pressa in dem tillbaka i alfabetisk ordning i hyllorna. Där skulle böckerna dessutom samsas med föreningens övriga material som namnlappar, elektriska sladdar, ordförandeklubban, kalendrar, kulor, gästbok, pennor, mm. Ofta låg böckerna hur som helst och t.o.m. ovanpå varandra.

Till slut var det Viveca Thomé, som med sitt sinne för ordning och reda insåg att något drastiskt borde göras. Antingen avskaffas böckerna helt eller så måste de göras tillgängliga, så enkelt var det! Och hon gav sig inte förrän hon fått styrelsen och Brage att också inse det. I senaste nummer av BOV-bladet kan ni läsa om hur det sedan gick till då vi fick, inte bara det vackra funktionella och tillräckligt stora skåpet utan dessutom en helt ny lättillgänglig ändamålsenlig fin plats för vårt bibliotek.

Nu har alla pusselbitar fallit på plats och vi kan börja se på det nya skåpet som ett bibliotek och inte som en undanskynd förvaringsplats. Vi hoppas att ni kan ana hur lyckliga vi bibliotekarier är över den nya situationen. Fast vi talar om ett självbetjäningsbibliotek kommer vi självfallet att finnas till hands.

Uppe till vänster: Det nya bokskåpet.

Nere till vänster: Bokskåpet tas i bruk av bibliotekarierna.

Uppe till höger: Ordföranden hjälper till att flytta böckerna till det nya skåpet.

Välkommen med på BOVarnas "sommarresa" som 2025 är en vårresa eller försommarresa !

Här är programmet i korthet :

Trädgårdsresa till Estland och Türi blomstermarknad 15–18.5.2025

15.5.2025 Torsdag

Avresa från Helsingfors kl. 13.45 vid Kiasma. Eckerö Lines M/S Finlandia avgår kl. 15.15 mot Tallinn. Buffé ingår för gruppen under resan. Ankomst till Tallinn kl. 17.30. Inkvartering på Hotel Metropol.

Avgångstider från följande orter, ifall det finns resenärer härifrån: Ekenäs busstation kl. 11.40, Karis busstation kl. 12.05, Kyrkslätt (plats enligt gruppens önskemål) kl. 12.50.

16.5.2025 Fredag

Efter frukost kör vi till Türi. På vägen besöker vi Kirnas tulpanpark. Vi anländer till Türi cirka kl. 11.30, där hela dagen är fri för shopping. På eftermiddagen (tiden bestäms av gruppen) åker vi vidare till staden Viljandi och checkar in på Grand Hotel Viljandi. Gemensam middag på Pub Legend.

17.5.2025 Lördag

Frukost på hotellet. På förmiddagen besöker vi privata trädgårdar (3 trädgårdar) i Viljandi-, Imavere- och Jõgeva-områdena. Lunch serveras längs vägen och det finns möjlighet till inköp i Põltsamaas plantskola. Därefter beger vi oss till Rakvere, övernattnig på Hotel Wesenbergh. Gemensam middag i Rakvere.

18.5.2025 Söndag

Frukost på hotellet. Vi åker till Lahemaa nationalpark vid havet och besöker Tapurla trädgård, där det också finns möjlighet till inköp. Resan fortsätter till Tallinn, där vi besöker Laine Lepps privata trädgård samt en lokal plantskola. Lunch serveras under dagen. Det finns även tid för shopping i Tallinns hamn före båtens avgång kl. 18.30. Buffémiddag på Eckerö Lines M/S Finlandia under resan till Helsingfors. Ankomst till Helsingfors kl. 21.00.

Resans pris: 615 €/person i delat dubbelrum eller 775 € i enkelrum

Priset förutsätter minst 30 deltagare

Priset inkluderar:

- *bussresor
- *båtresor
- *2 x buffé på båten samt 2 x lunch och 2 x middag
- *inkvartering med frukost
- *guidning på lördag och söndag – vår lokala guide heter Katrin Stalde och pratar svenska
- *inträdesavgifter till besöksmål och blommarknaden i Türi
- *moms

Resan sker med Matka-Launokorpi Oy från Kimito.

Anmälningar till resan tas emot av Gunilla Westman e-post jeggars@kolumbus.fi.

Sista anmälningsdag är **1.04** och samtidigt skall även resan betalas till BOVarnas konto Aktia FI 48 405518 20097214 med referensnummer 1009 (skriv ditt medlemsnummer i meddelandefältet)

Vid anmälningen behövs deltagarens namn och födelsedatum, vem man vill dela rum med eller om enkelrum önskas. Berätta också om eventuella dieter och allergier (även laktos)

MEDLEMSAVGIFTEN FÖR 2025

Medlemsavgiften skall betalas inom januari 2025.

Andrea Åberg har gjort ett girokort så att ni har lätt att betala medlemsavgiften.

Kontonummer FI 48 4055 1820 0972 14	Meddelande	
Mottagare BLOMSTERODLINGENS VÄNNER I FINLAND rf	MEDLEMSAVGIFT 2025, MEDLEMMENS NAMN	
Betalare	Referensnummer 1009	
	Förfallodag 31.01.2025	Summa 30,00 €

Föreningen har nu ett MobilPay konto, numret är 19357

Vårens program 2025

Månadsmötena hålls i Brages festsal, Kaserngatan 28, Helsingfors.

Biblioteket öppnar kl 18.00 och vi börjar med att dricka te. Kvällens mötesförhandlingar och föredrag börjar kl. 18.30 100-årshistoriken, som alla medlemmar skall få, finns fortsättningsvis att avhämta på alla möten.

15.01 "Flora Poetica – Edith Södergran i växtriket" Konstnären och designern Martin Bergström berättar

19.02 Årsmöte, medlemsföredrag Nina Gallen och Eeva Salo berättar om sina trädgårdar

19.03 Fredrik Regårdh : "Perenner-odling och användning"

16.04 Mikael Luther, "Rosor "

5-18.05 Vårresa till Estland, Tyri mm

24.05 Trädgårdsmarknad på Överby

Vid behov uppdateras programmet på BOVarnas hemsida www.blomsterodlingensvanner.org

Följ även föreningens verksamhet på Facebook www.facebook.com/blomsterodlingensvanner

Blomsterodlingens
vänner i Finland r.f.

Alla trädgårdsintresserade är välkomna till BOVarna. Vi är verksamma på svenska och verkar i huvudstadsregionen. Du kan bli medlem genom att fylla i ett formulär på webben: www.blomsterodlingensvanner.org/medlemskap-jasenys/ eller kontakta vår sekreterare, se sid 2.

Följ med föreningens verksamhet på Facebook
www.facebook.com/blomsterodlingensvanner